کتاب اول

ویولن

مطابق برنامه هنرستان موسیقی ملی

مهر ماه ۱۳۳۶

چاپ چهارم

مرکز پخش:
مغازهٔ «یافا» خیابان شاه آباد - تهران
قیمت پنجاه ریال
چاپخانه فردوسی

قسمت اوّل

کوک ویولن

سُل ر لا می

هنرآموز شماره دو شاگرد بنوازد

۱ باتمام آرشه

ᴨ علامت آرشه راست است .

V علامت آرشه چپ است .

۲

۳

۴ تکرار میزان قبل

۵ ۱-۲-۳-۴

۶ مشق سیاه

انگشت های ماقبل را برندارید .

۷ مشق انگشت گذاری

سی دو ر

خطوط بین نت ها علامت نیم پرده وچسبیدن انگشت است

می فا سُل

۸ مشق چنگ

باوسط آرشه

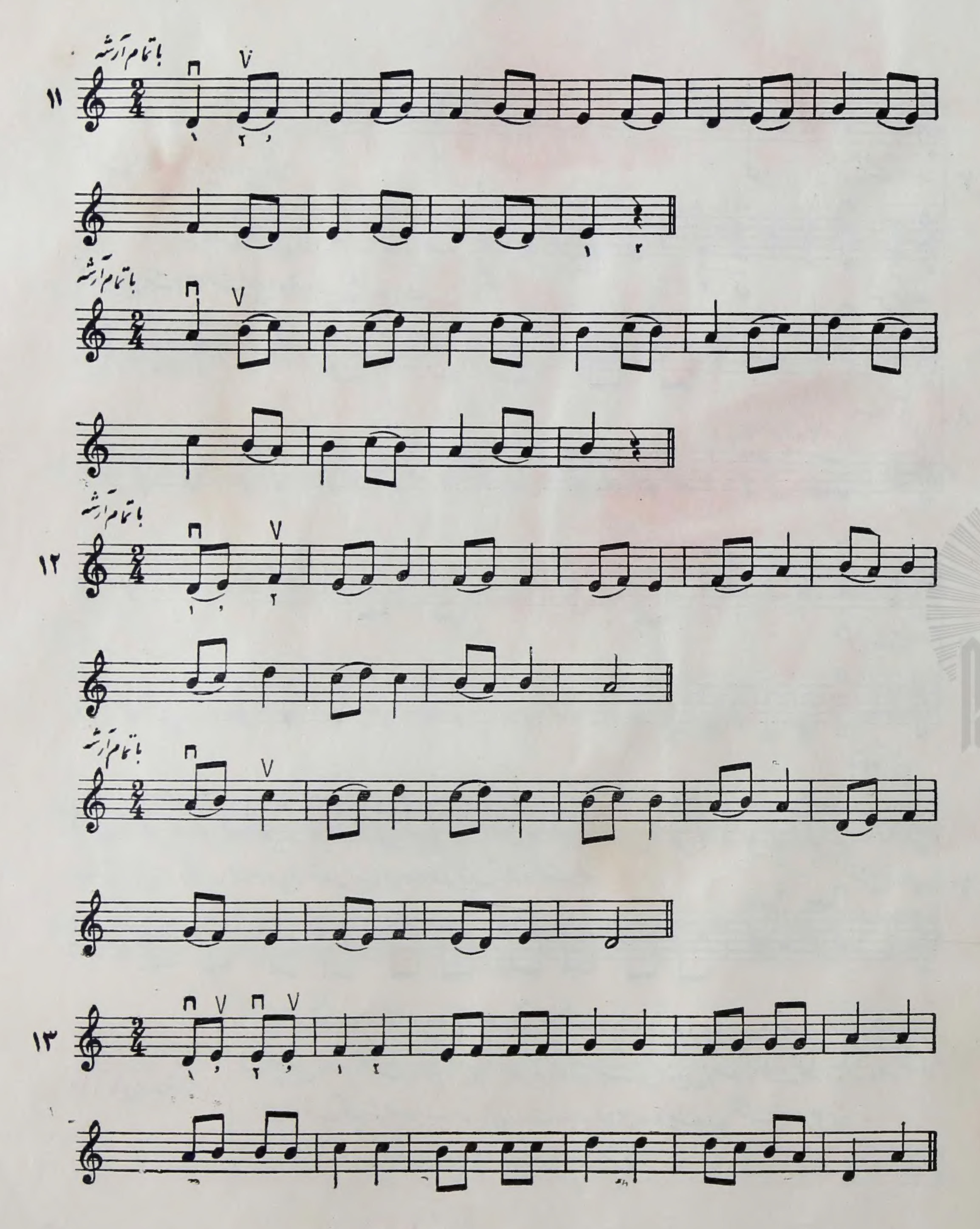
۹ مشق سیاه وچنگ

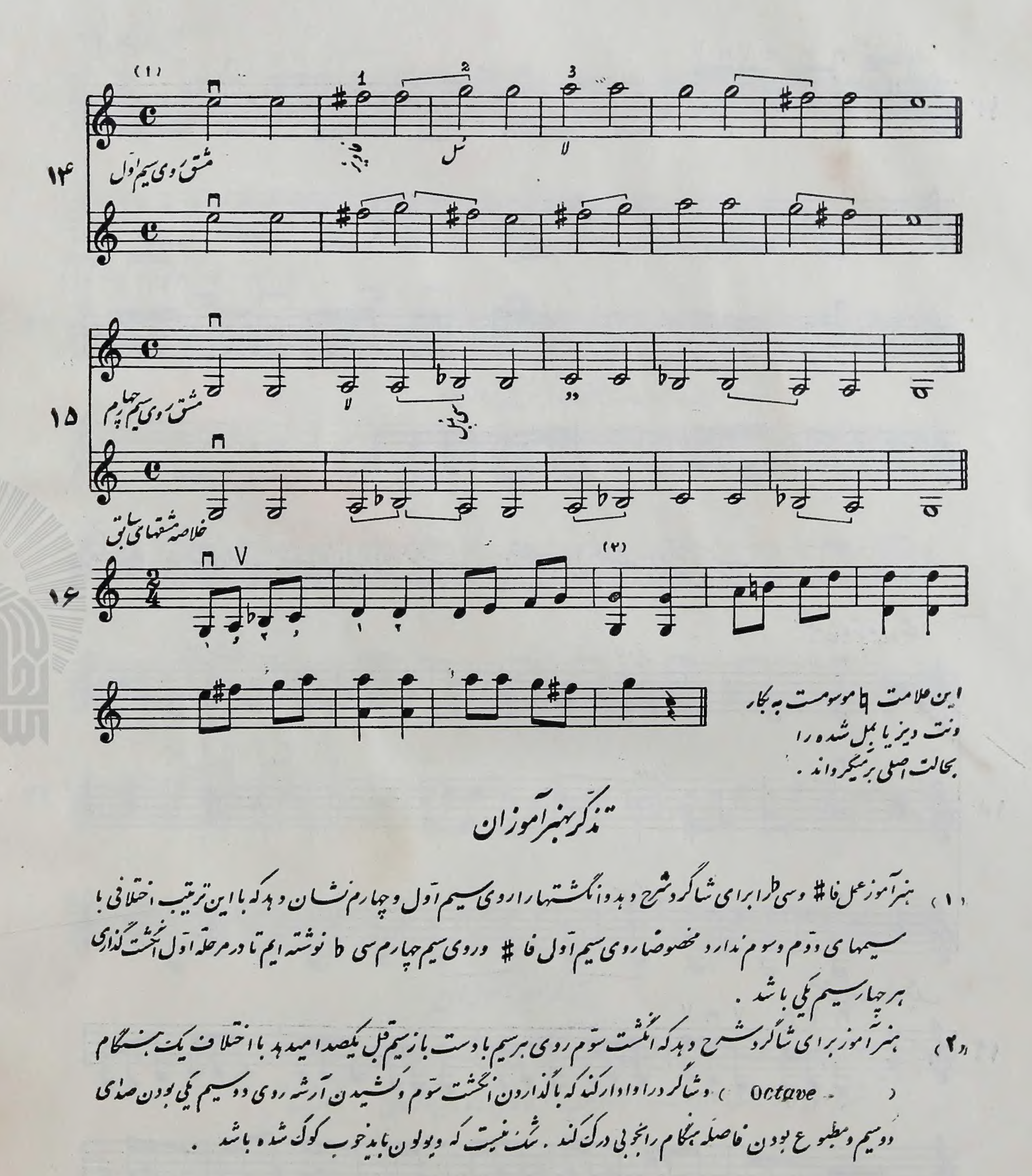
باتمام آرشه

خط قوسی که در زیر نت ها گذارده شده موسوم بخط اتصال است و باید هر دو نت بایک آرشه نواخته شود

۱۰ مشق خط اتصال

(۱) قابل توجه هنرآموز: انگشت اوّل شاگرد را در دو سیم وسط با فاصله ای که تا شیطانک دارد کاملاً تا مدتی باید خوب مواظب باشید که صحیح گرفته شود همچنین فاصلهٔ انگشت دوّم وسوّم را بطوریکه شاگرد مبتدی از این فاصله وحشت نکند و بداند در صورتیکه دست را خوب بگیرد فاصله بسیار راحتی است ونباید برای رسانیدن انگشت زور بیجا بزند .
طبیعی است شاگردی که بسرایش آشناست کمتر خارج میزند

تذکر بهنرآموزان

(۱) هنرآموز عمل فا# وسی♮ را برای شاگرد شرح دهد وانگشتها را روی سیم اول وچهارم نشان دهد که با این ترتیب اختلافی با سیمهای دوم وسوم ندارد مخصوصاً روی سیم اول فا # وروی سیم چهارم سی ♮ نوشته ایم تا در مرحله اول انگشت گذاری هرچهار سیم یکی باشد .

(۲) هنرآموز برای شاگرد شرح دهد که انگشت سوم روی هرسیم با دست باز سیم قبل یکصدا میدهد با اختلاف یک هنگام (Octave) وشاگرد را وادار کند که با گذاردن انگشت سوم وکشیدن آرشه روی دوسیم یکی بودن صدای دوسیم ومطبوع بودن فاصله هنگام را بخوبی درک کند . شک نیست که ویولون باید خوب کوک شده باشد .

مشق دولاچنگ

۱۷

تذکر : در مشقهای گذشته انگشتهای اول و دوم بهم میچسبیدند . در مشقهای ذیل انگشت دوم بسوم میچسبد .

سنگین و با تمام آرشه

فا دیز

علامت برگشت

۱۸

دو دیز

سی بکار

مشق چنگ و دولاچنگ

۱۹

مشق دولاچنگ و چنگ

۲۰

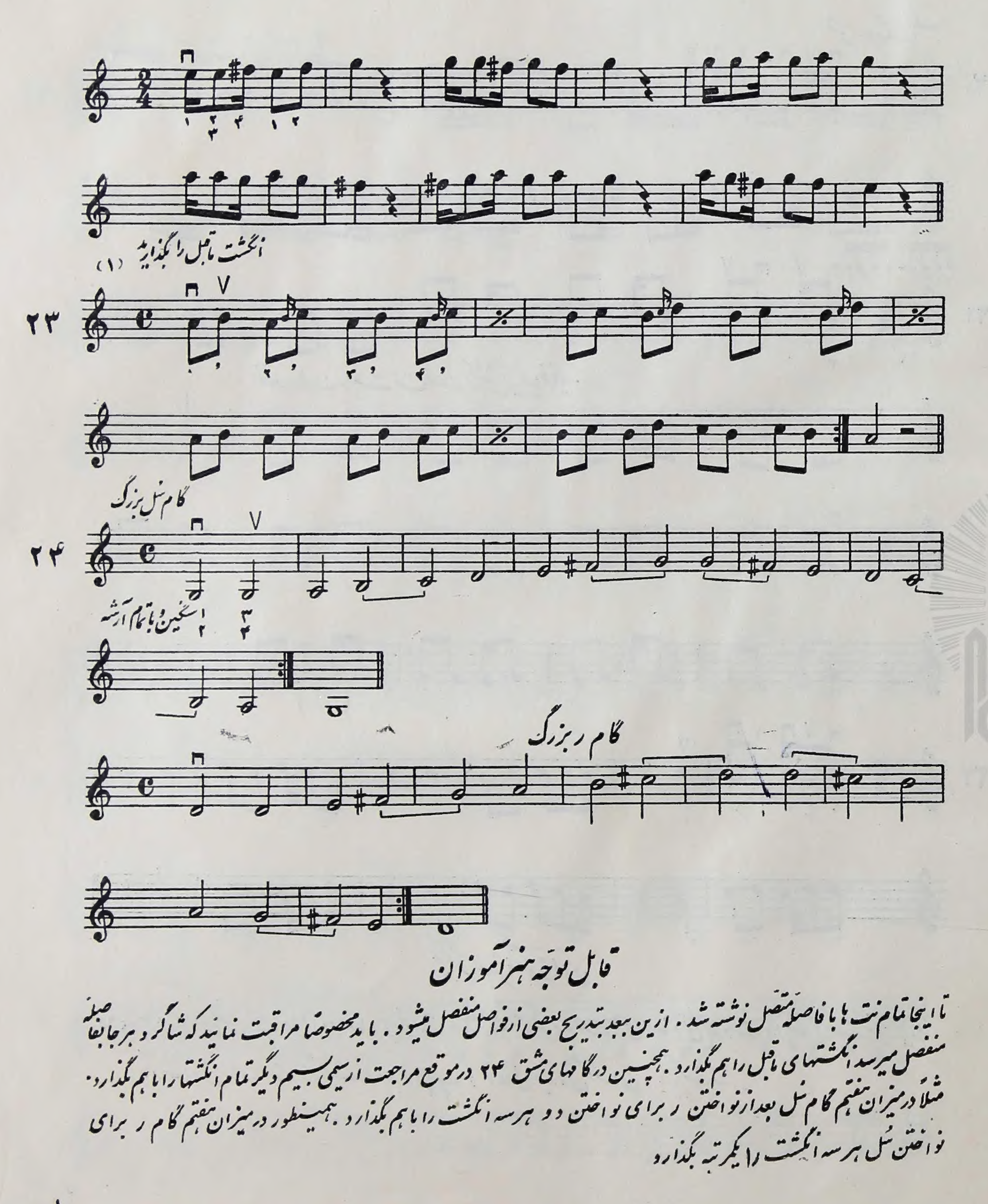
۲۱

نقطه در طرف راست نت نصف بر کشش آن میافزاید .

۲۲

تذکر بهنرآموزان

(۱) چون در این مشق نت اول و دوم مساوی نیست و تاکنون شاگرد به نت های مساوی عادت داشته است بنابراین آرشه اول را راست و آرشه دوم را چپ (تو خالی و بدون آکسان) باید کشید .

قابل توجه هنرآموزان

تا اینجا تمام نت ها با فاصله متصل نوشته شد . ازین بعد بتدریج بعضی از فواصل منفصل میشود . باید مخصوصاً مراقبت نمایید که شاگرد هرجا بفاصله منفصل میرسد انگشتهای ماقبل را هم بگذارد . همچنین در گامهای مشق ۲۴ در موقع مراجعت از سیمی بسیم دیگر تمام انگشتها را باهم بگذارد . مثلاً در میزان هفتم گام سُل بعد از نواختن ر برای نواختن دو هر سه انگشت را باهم بگذارد . همینطور در میزان هفتم گام ر برای نواختن سُل هر سه انگشت را یکمرتبه بگذارد

آهنگ از آقای علینقی وزیری ـ شعر از آقای گل گلاب

سرود ملک ایران

۲۵

در بدن ما ماراچو جانی ای ملک ایران

پاینده مانی پیوسته در دهر روح وروانی (گام سُل بزرگ در دو هنگام)

۲۶

هر سه انگشت باهم

هر سه انگشت باهم

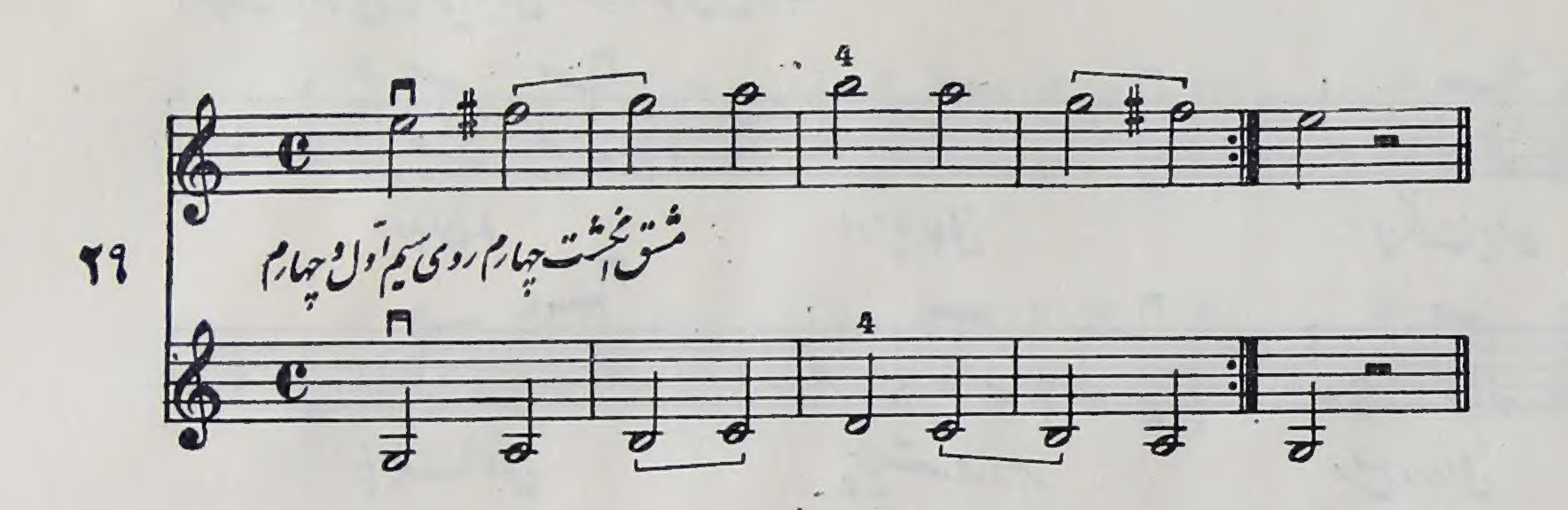
۲۷

مشق انگشت چهارم

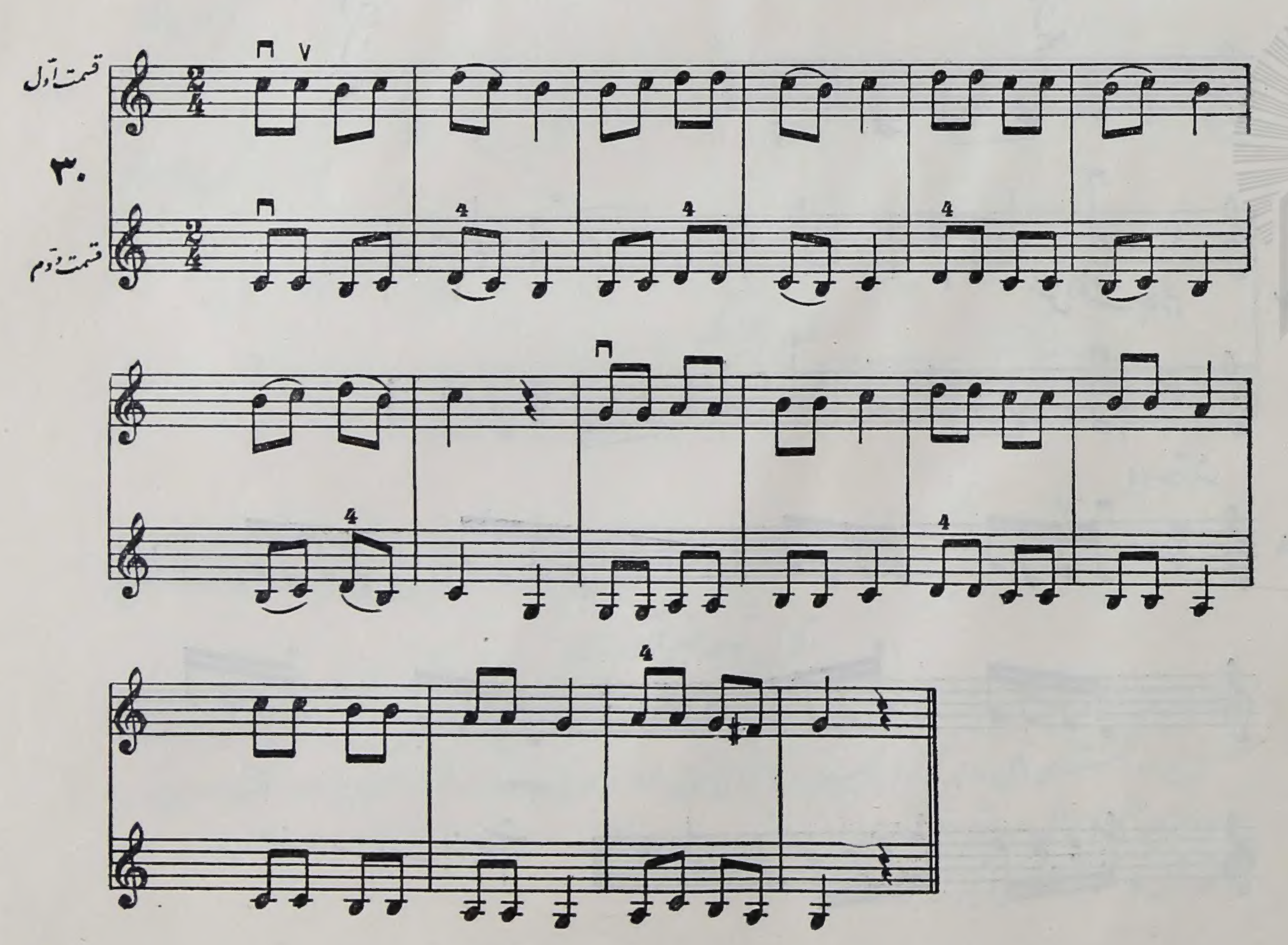
۲۸

با وسط آرشه

صفر علامت دست باز سیم است

در مشق ۳۰ و ۳۱ شاگرد خط بالا و هنرآموز خط پائین را بنوازد . بعد یکی از شاگردان دیگر وظیفه هنرآموز را انجام دهد تا شاگرد بتدریج با نواختن قطعات دو تائی (DUO) آشنا شود

۳۱

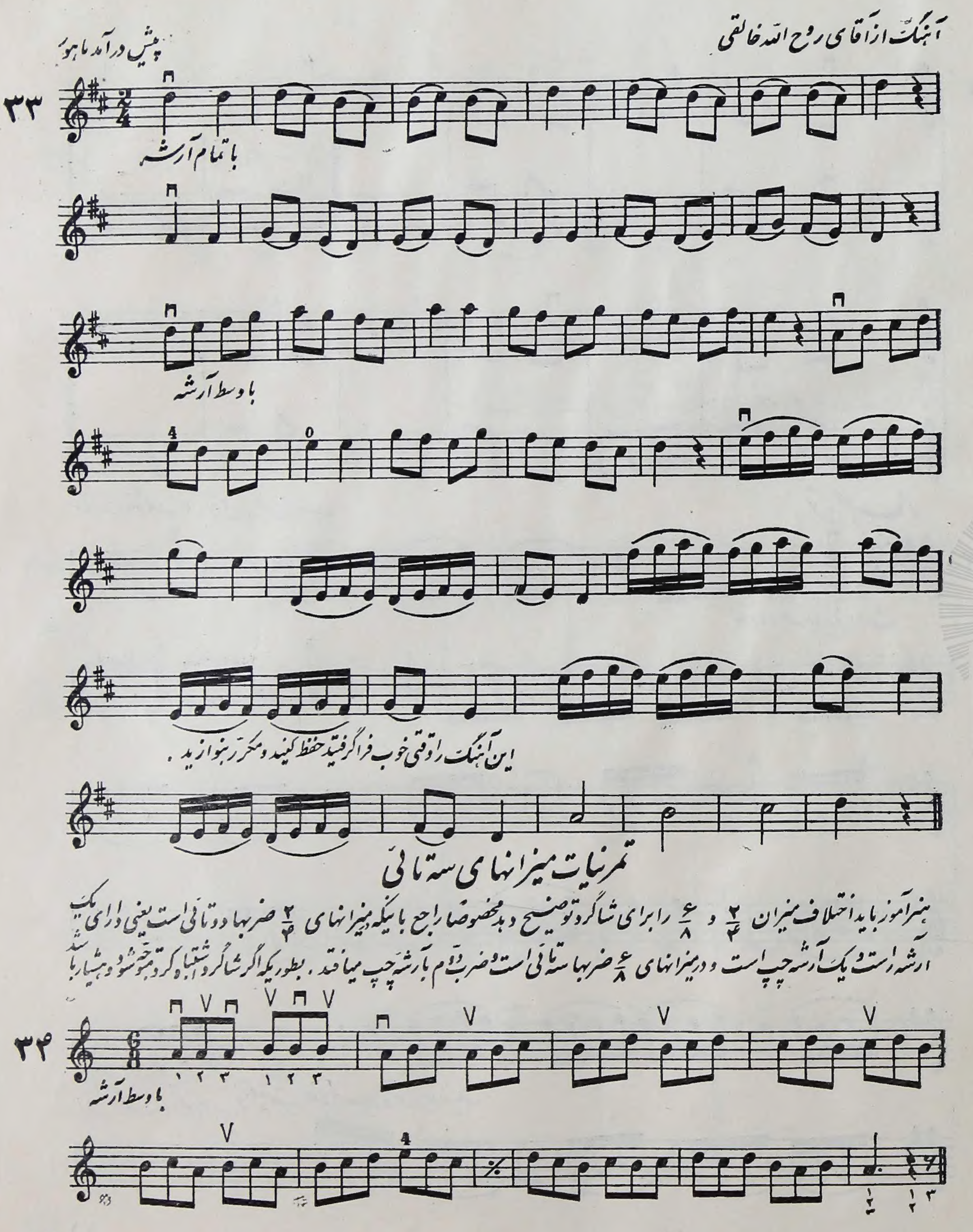
سازنده آهنگ : آقای ابوالحسن صبا

نوید بهار

۳۲

فا و دو همه جا دیز است

این آهنگ را وقتی خوب فرا گرفتید حفظ کنید و مکرر بنوازید .

تمرینات میزانهای سه تائی

هنرآموز باید اختلاف میزان ۲/۴ و ۶/۸ را برای شاگرد توضیح دهد مخصوصاً راجع باینکه میزانهای ۲/۴ ضربها دو تائی است یعنی دارای یک آرشه راست و یک آرشه چپ است و در میزانهای ۶/۸ ضربها سه تائی است و ضرب دوم با آرشه چپ میافتد. بطوریکه اگر شاگرد اشتباه کرد متوجه شود و هشیار باشد

۳۵

فاصله جا دیز است

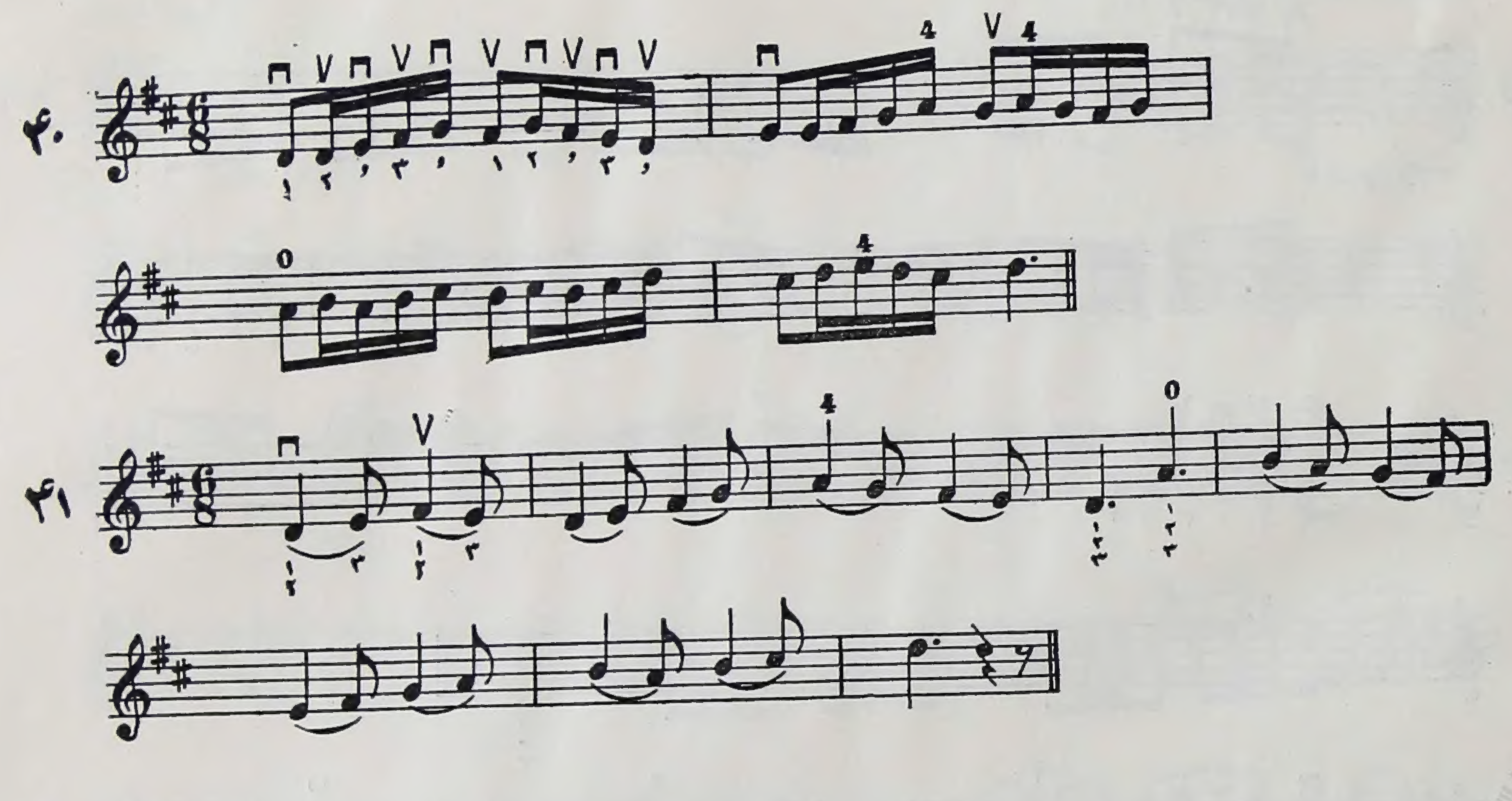
۳۶

۳۷

با تمام آرشه

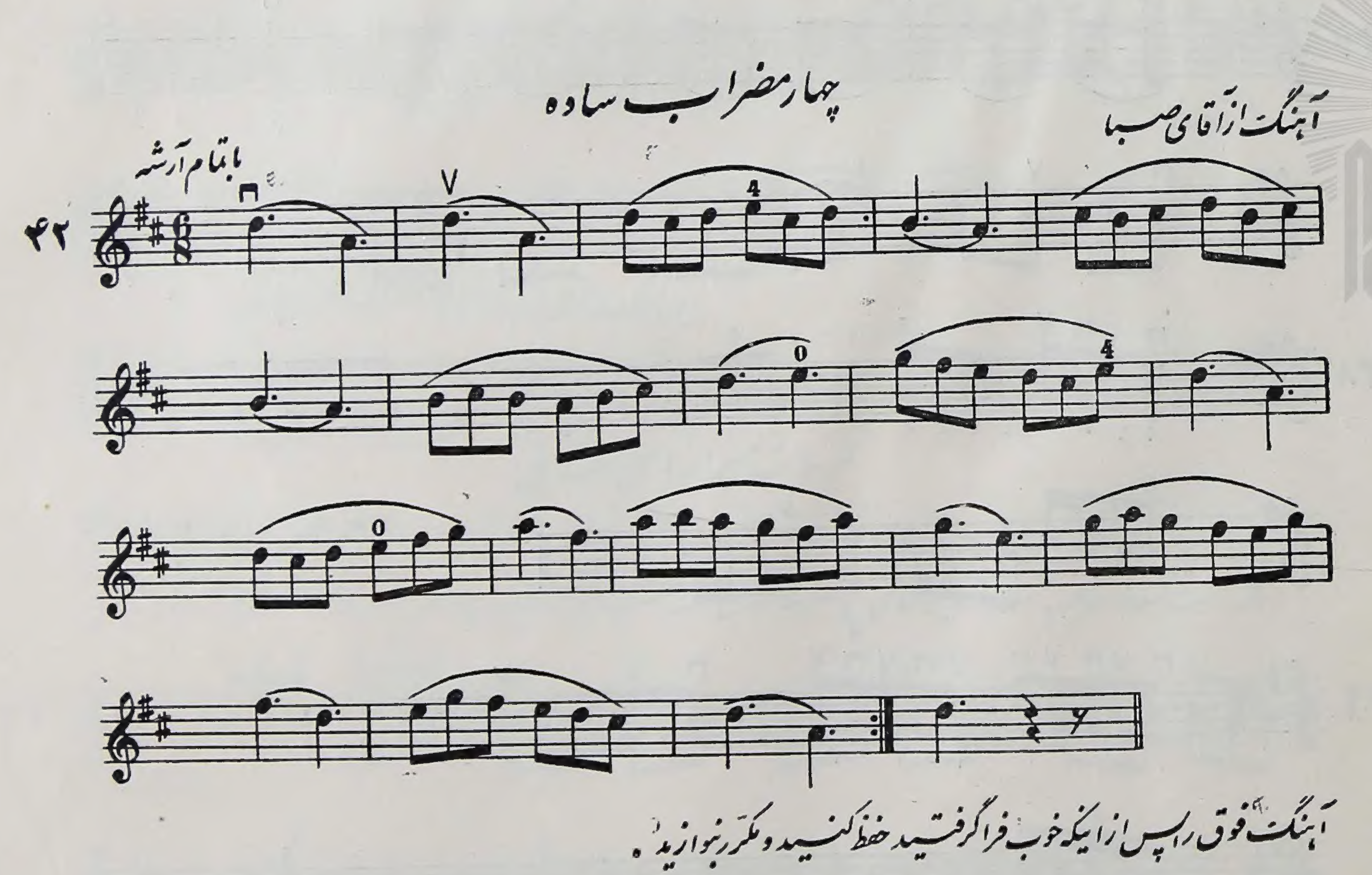
۳۸

۳۹

چهار مضراب ساده

آهنگ از آقای صبا

آهنگ فوق را پس از اینکه خوب فراگرفتید حفظ کنید و مکرر بنوازید.

سازنده آهنگ: آقای خالقی

رنگ ماهور

۴۳

آهنگ فوق را وقتی خوب فراگرفتید حفظ کنید و مکرر بنوازید.

تمرین برای نواختن نت های کوچک

سنگین و با تمام آرشه

۴۴

نقطه توقف

نت های کوچک جزء میزان بحساب نیایند

نت های کوچک باید با قوت و شدت به نتهای بزرگ متصل شود بدون اینکه آرشه تکی کند و آکسان ایجاد شود

۴۵

۴۶

۴۷

هنرآموز باید تمرین های فوق را که مقدمه اجرای تکیه هاست و بعدها در آوازها مورد استعمال زیاد دارد خوب بشاگرد بفهماند و تکرار آنها را هر روز بخواهد تا کاملاً ملکهٔ شاگرد شود و از عهدهٔ اجرای آنها بخوبی برآید .

۴۸

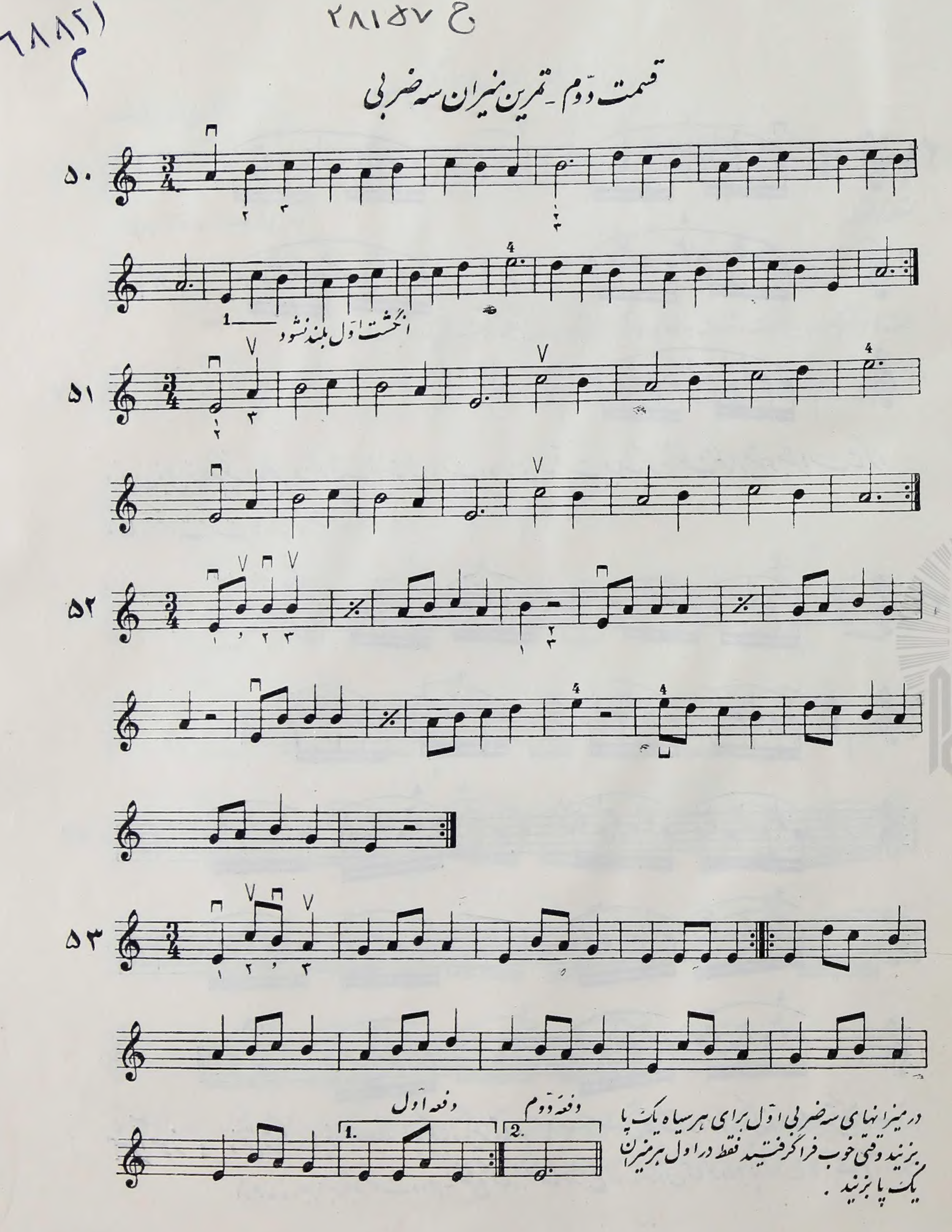
در تمرین ذیل اقسام تکیه ها با حروف کوچک نوشته شده است و دارای چند قسمت میباشد که هر قسمت تکرار میشود بهتر است شاگرد آنها را قسمت قسمت کار کند تا بهتر فرا گیرد

۴۹

تکرار دو میزان قبل

هنرآموز : وقتی شاگرد باینجا رسید باید یکبار دیگر تمام ۴۹ درس گذشته را دوره کند و در صورتیکه خوب از عهدهٔ اجرا برآید قسمت دوم را شروع کند . ضمناً در موقع دوره کردن شاگرد را بپا زدن عادت دهید .

قسمت دوم ـ تمرین میزان سه ضربی

در میزانهای سه ضربی اول برای هر سیاه یک پا بزنید وقتی خوب فراگرفتید فقط در اول هر میزان یک پا بزنید .

۵۴

۵۵

۵۶

هنرآموز : مراقبت کنید که شاگرد آهنگها را تند نزند و از آرشه حداکثر استفاده را بنماید و پس از اینکه آهنگها را خوب فراگرفت بدستور شما تا هر اندازه ای که لازم بدانید از سرعت استفاده کند .

۵۷

خط اتحاد

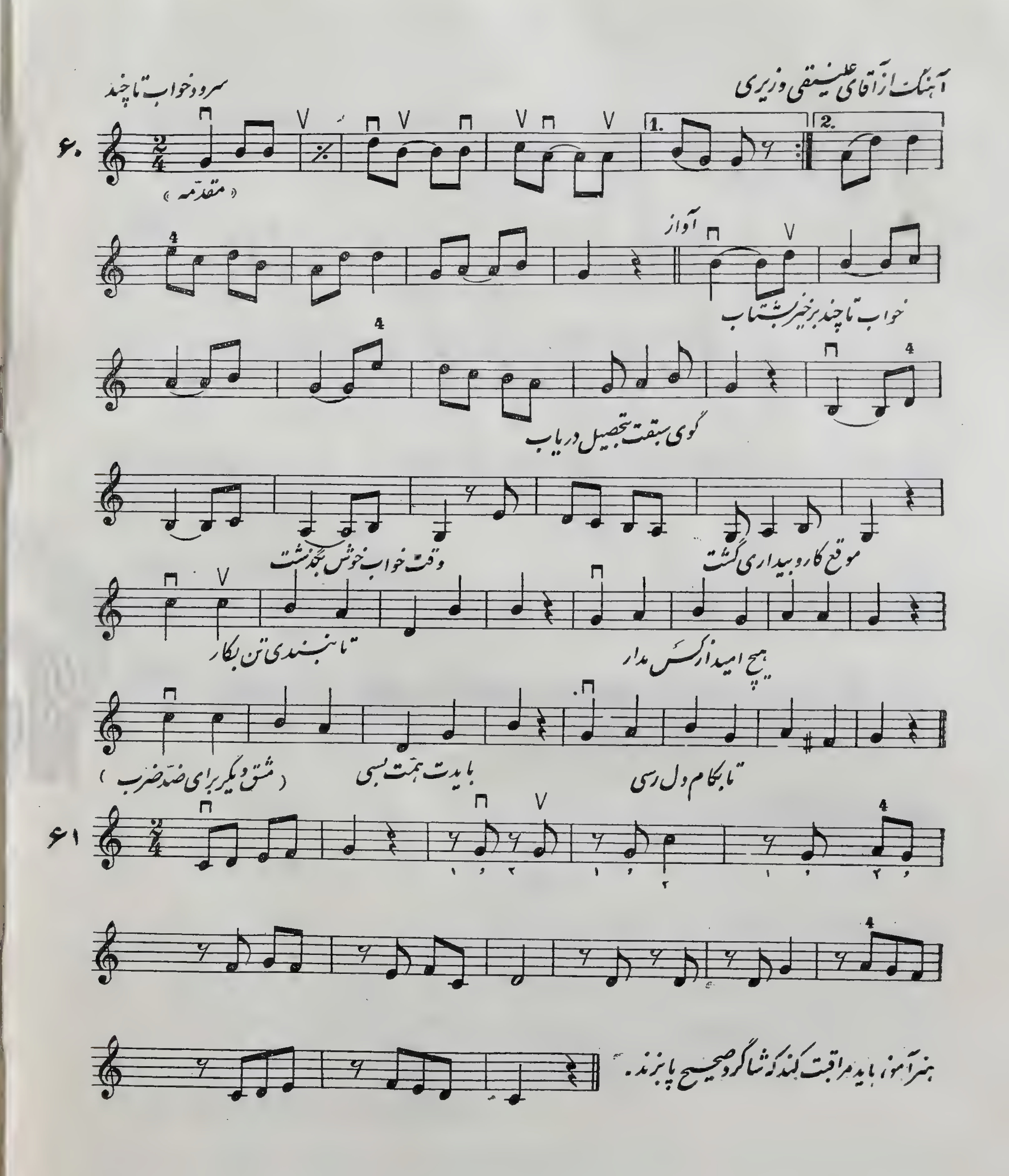
D.C.

یعنی از سر Da Capo مخفف D.C.

۵۸ شق ضدّضرب

۵۹ شق سنکپ

هنرآموز عمل ضدّضرب و سنکپ (syncope) وطرز پازدن را برای شاگرد شرح خواهد داد .

ETUDE NO. 1 اِتود شمارهٔ ۱ سنگین و با تمام آرشه ساختهٔ آقای خالقی

۶۲

قابل توجه هنرآموز

اهمیت اتود را برای شاگرد شرح دهید و او را بنواختن آن علاقمند کنید که قوت انگشتها و آرشه زیاد شود. پس از اینکه اتود فوق را شاگرد خوب فراگرفت آنرا باید از حفظ کند و مکرر بنوازد تا از عهده اجرای آن بخوبی برآید. سپس بتدریج با آرشه های دیگر که در صفحه بعد نوشته شده بنوازد و برای اینکه از نواختن این اتو که در حد و دیگاه طول خواهد کشید خسته نشود درسهای بعد را نیز باد بدهید ولی همه روزه نواختن اتود را از شاگرد بخواهید. البته در نظر دارید که ابتدا این اتود باید سنگین و با تمام آرشه نواخته شود و پس از اینکه آنرا خوب یاد گرفت تند کنند.

آرشه های مختلف برای نواختن اتود شمارهٔ یک

(۱) سنگین و با تمام آرشه
(۲) تند و با وسط آرشه
(۳)
(۴)
(۵)
(۶) مقطع و خشک
(۷) استاکاتوی چپ
(۸) آرشه استاکاتو
(۹)
(۱۰)
(۱۱) آرشه کَننده
(۱۲) با مچ کار شود

خط منها برای متصل و نرم زدن است

۶۳ یک درس از کتاب سلفژ رودلف

Fin
آخر
از سر
D.C. al Fin

۶۴

سازنده آهنگ : آقای خالقی

پیش درآمد دشتی

۶۵

حفظ کنید

Fin

علامت 𝄋 موسوم است بتساره یا نشان و باید برگردید بجائی که اول آنرا دیده اید .

آهنگ از آقای خالقی

لزگی ماهور

۶۶

حفظ کنید

وسط آرشه با مچ

(سی ط) انگشت چهارم با انگشت سوم بچسبد

3me POSITION — پوزیسیون سوم

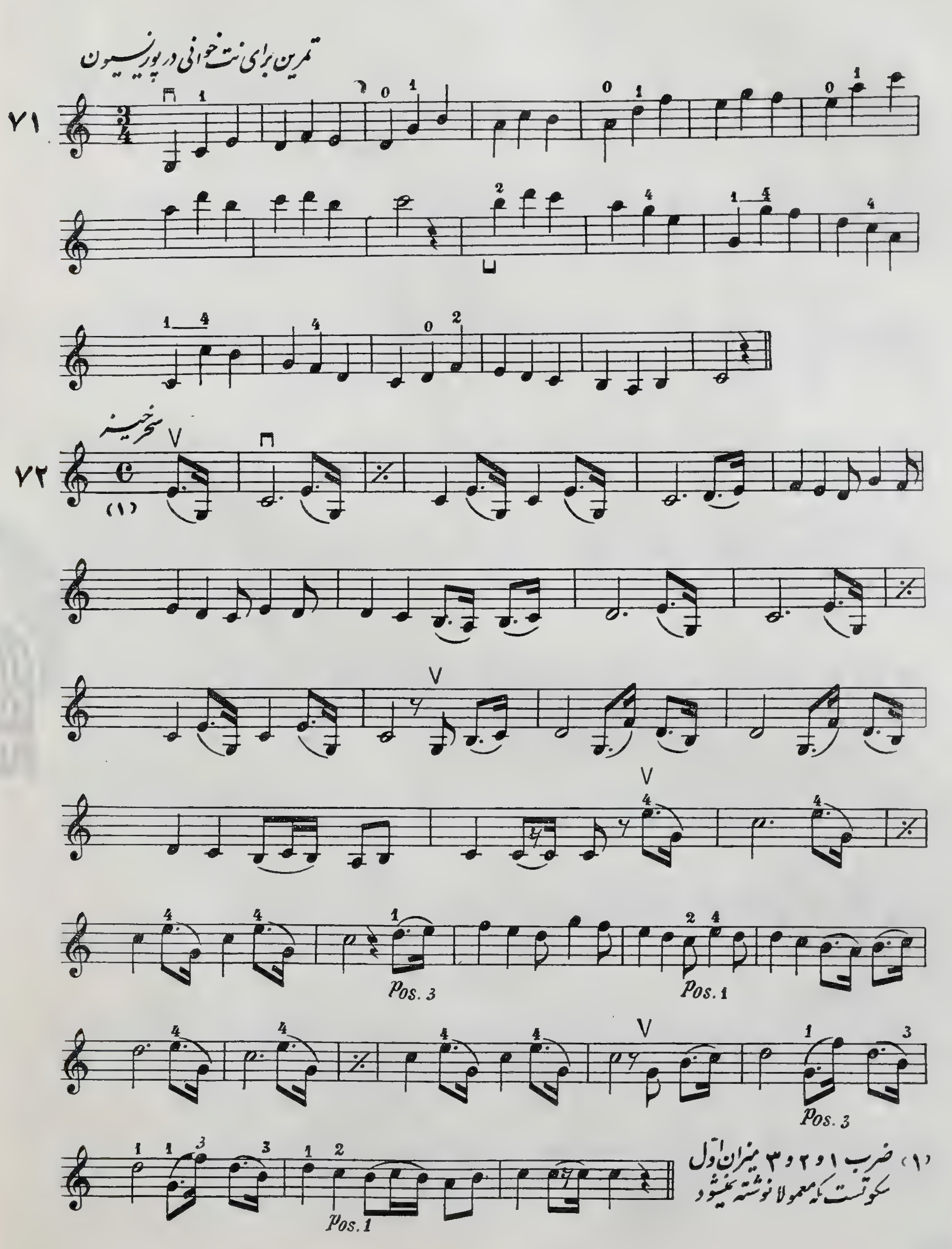
هنرآموز: در موقع تغییر پوزیسیون کاملاً مراقبت نماید که وضع دست و طرز گرفتن ویلن عوض نشود. مخصوصاً برای گذاردن انگشت اول در پوزیسیون شاگرد باید دست را یکمرتبه پائین آورده و انگشت را روی سیم نکشد ضمناً برای شاگرد توضیح دهید که چون انگشت اول بجای انگشت سوم گذارده میشود پوزیسیون سوم گفته میشود.

٦٧
روی سیم لا
روی سیم می

٦٨
روی سیم ر
روی سیم سل

٦٩ گام دو در پوزیسیون سوم
Pos. 3
Pos. 1

٧٠ گام دو با فاصله سوم
Pos. 3
Pos. 1

گام سُل در پوزیسیون

۷۳

Pos. 3

Pos. 1

گام سُل با فاصلهٔ سوم

۷۴

Pos. 3

Pos. 1

تمرین در پوزیسیون سوم

۷۵

Pos. 3

Pos. 1

Pos. 3

Pos. 1

گام ر در پوزیسیون سوم

۷۶

Pos. 3

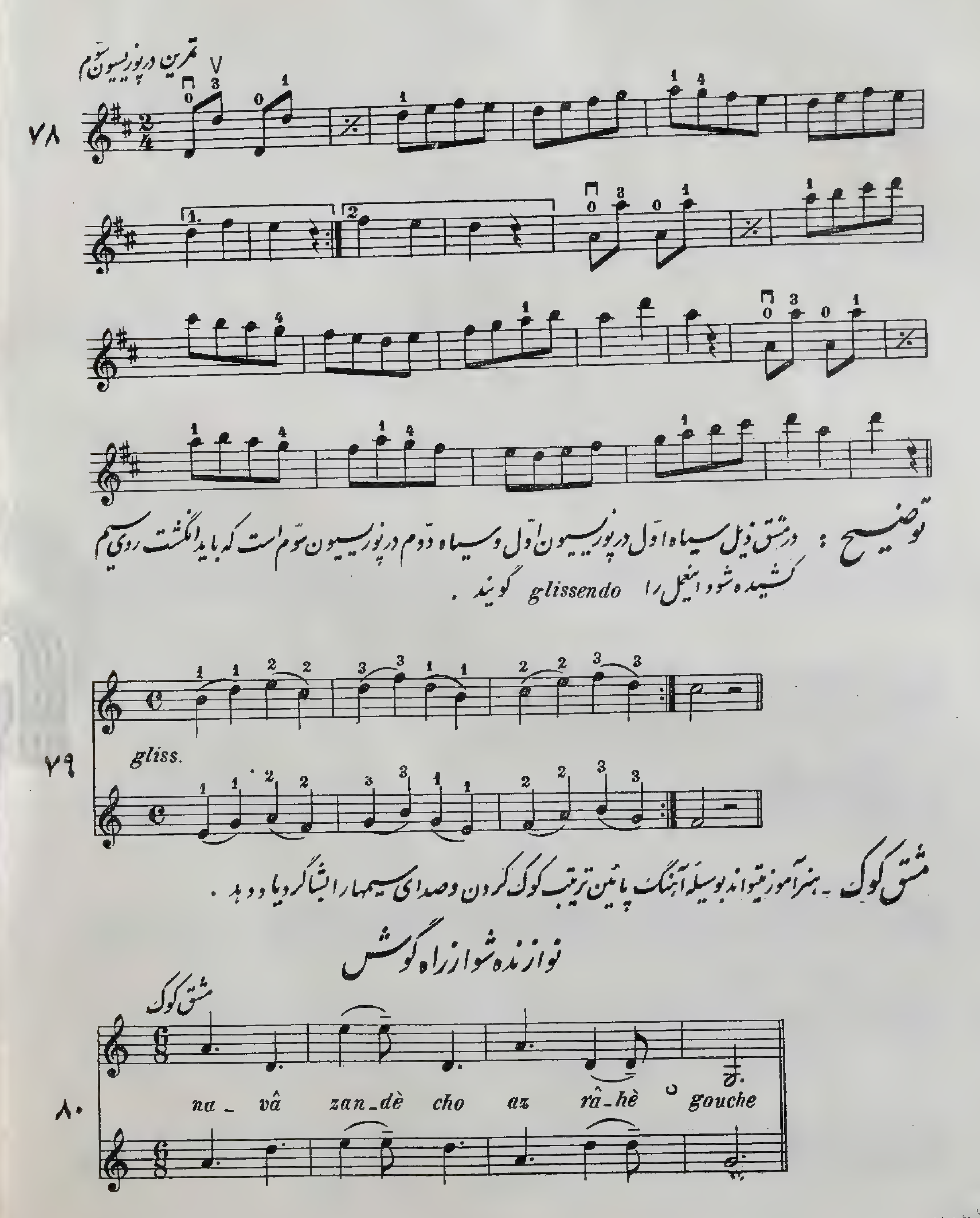
Pos. 1

گام ر با فاصلهٔ سوم

۷۷

Pos. 3

Pos. 1

تمرین بِمل ها

تمرین سی ♭

۸۱

تمرین می ♭

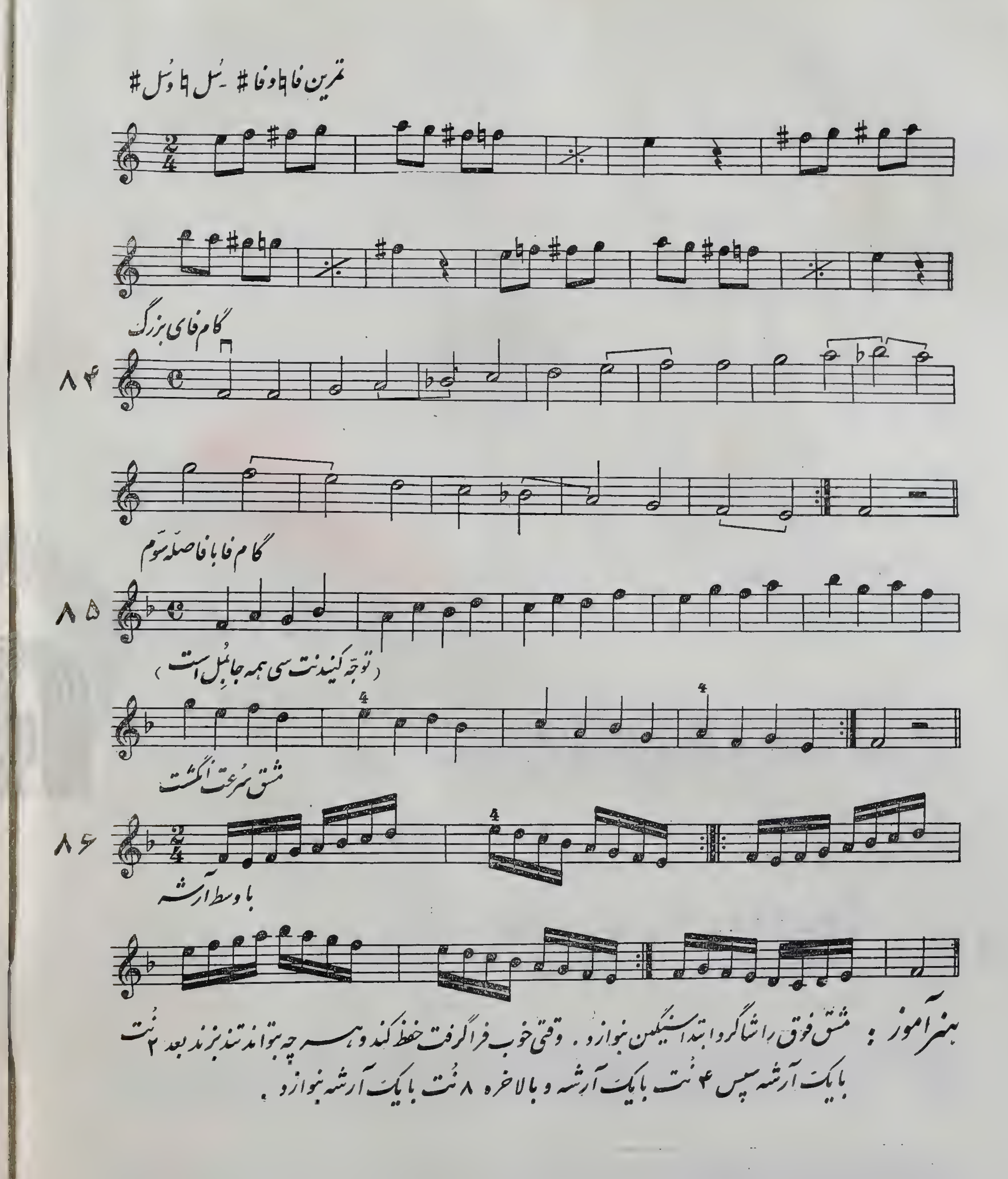
۸۲ تمرین سی ♭

در موقع گذاردن انگشت دوم انگشت اول را هم بحالت بکار بگذارید

تمرین فا ♮

در موقع گذاردن سل فا # را هم با آن یکمرتبه بگذارید

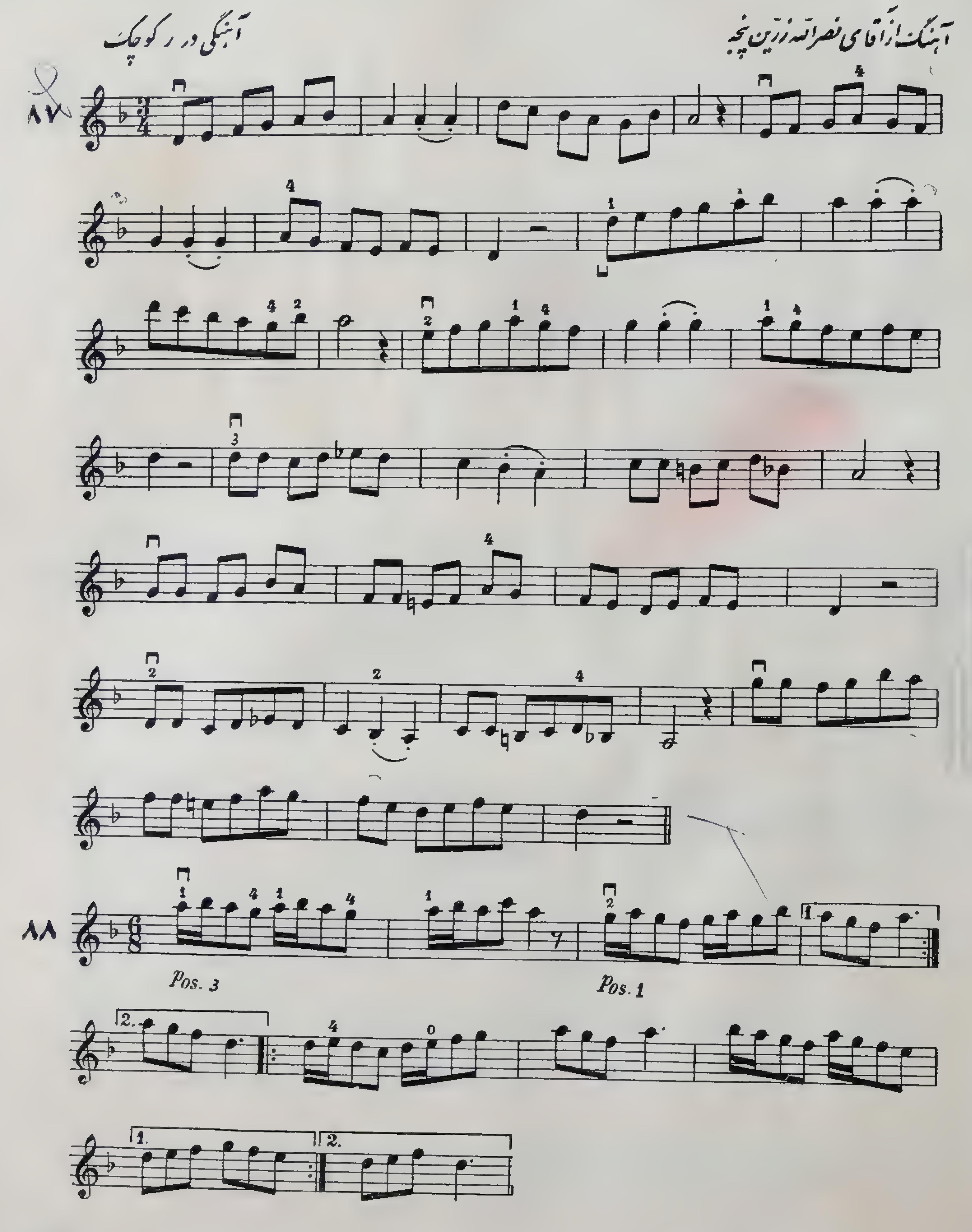
۸۳ تمرین سی ♭ و سی ♮ - دو ♮ و دو #

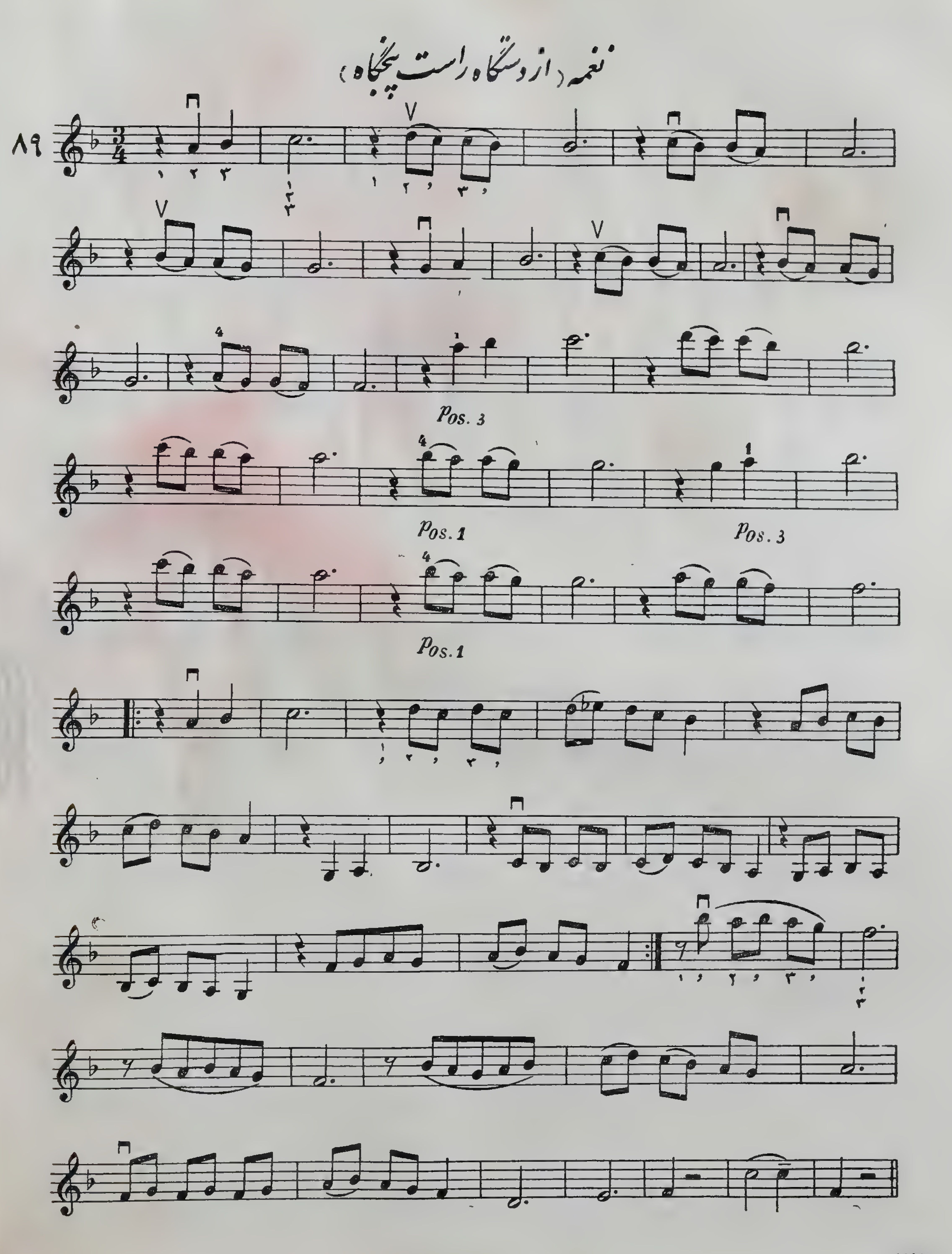
هنرآموز : مشق فوق را شاگرد ابتدا سنگین بنوازد . وقتی خوب فراگرفت حفظ کند و هر چه بتواند تند بزند بعد ۲ نُت با یک آرشه سپس ۴ نُت با یک آرشه و بالاخره ۸ نُت با یک آرشه بنوازد .

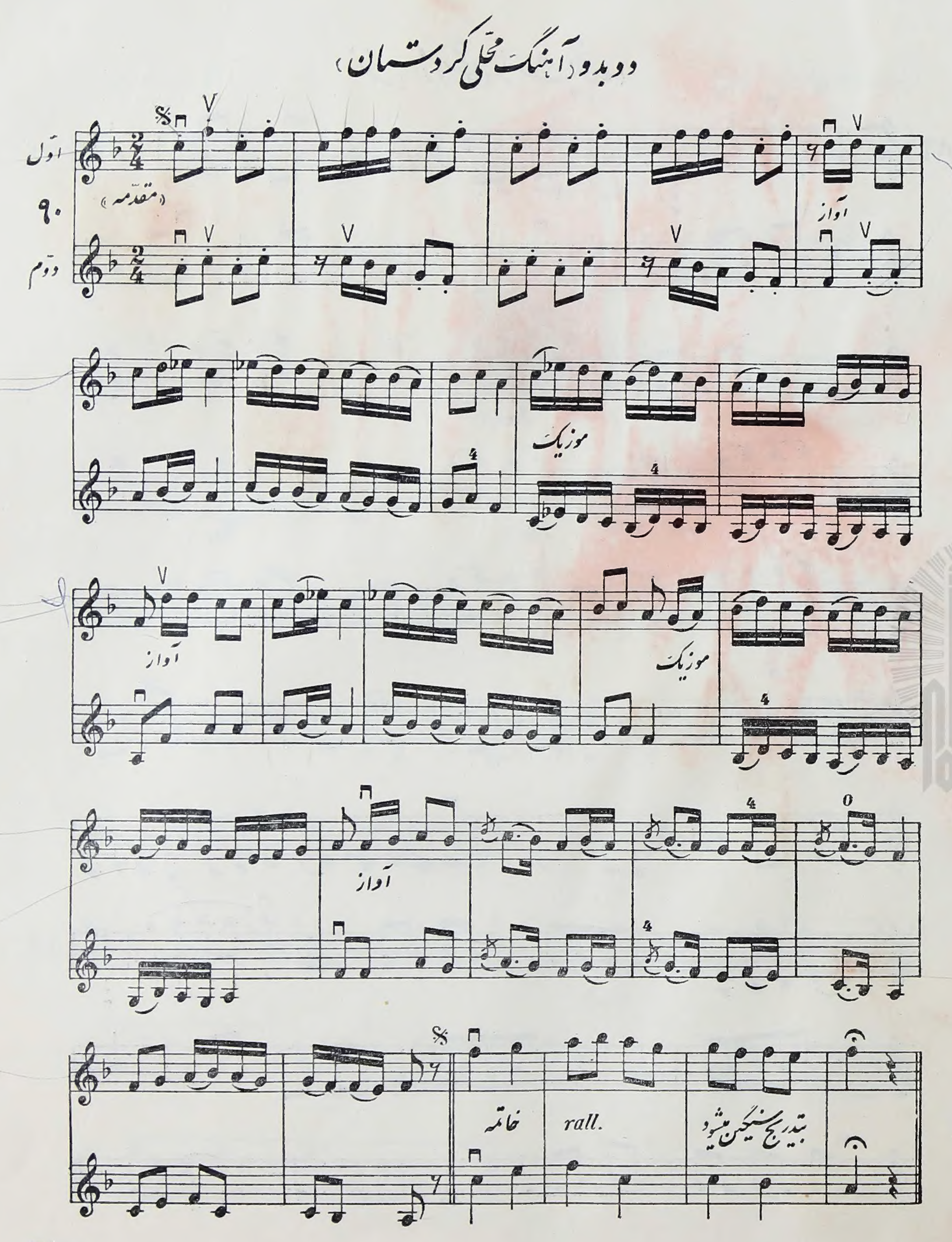
آهنگی در رکوچک

آهنگ از آقای نصرالله زرین پنجه

نغمه (از دستگاه راست پنجگاه)

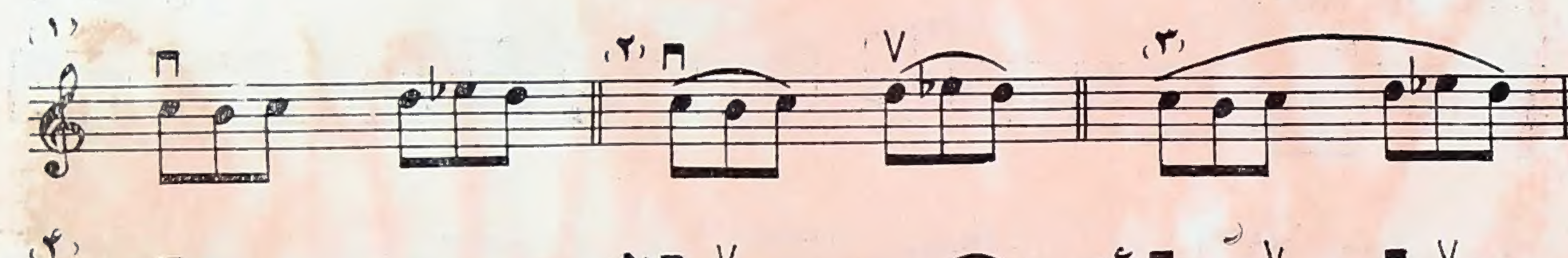
اتود شماره ۲

ETUDE NO. 2

ساخته آقای خالقی

۹۱

آرشه های مختلف برای نواختن اتود شماره ۲

هنرآموز : امید واریم با مراقبت هنرآموز شاگرد اتود شماره یک را تاکنون بخوبی با تمام آرشه ها فراگرفته باشد بنابرین اتود شماره ۲ را هم با آرشه های فوق باو یاد دهید که آخرین درس سال اول بپایان رسد .

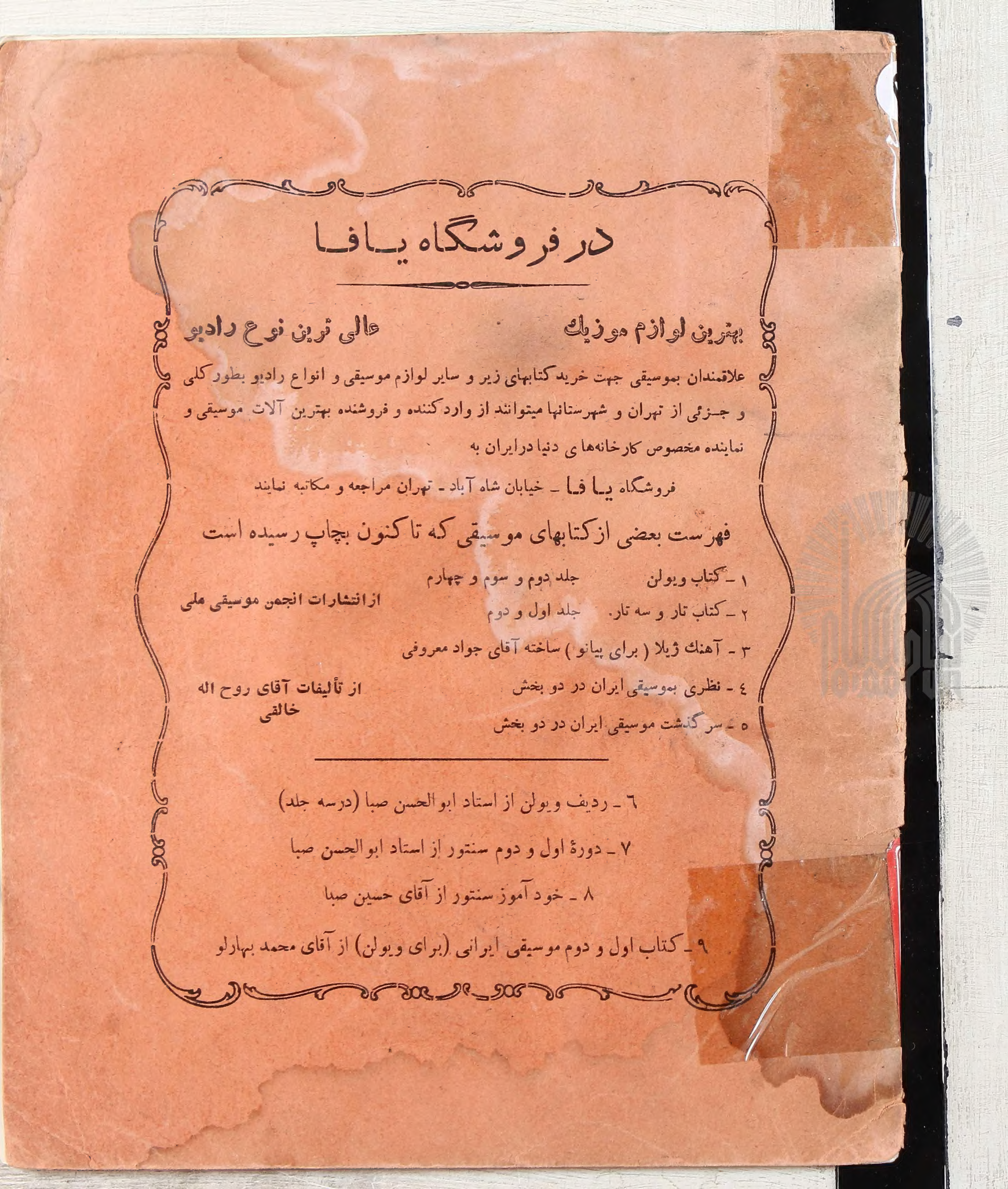
تذکر

اولین چاپ این کتاب درسال ۱۳۲۹ دردسترس هنرجویان موسیقی گذارده شد و چون برای فراگرفتن اصول موسیقی ایرانی در روی ویلن کتاب مفیدی بنظر هنرآموزان رسید مورد توجه بسیار قرار گرفت بطوری که دوبار دیگر در آبان ۱۳۳۲ وخرداد ۱۳۳۵ مجدداً بطبع رسید و اکنون چاپ چهارم آن که باکمك آقای ابراهیم نی‌داود مدیر مغازه یافا انتشار مییابد و انحصار فروش باآن مؤسسه است دردسترس علاقمندان گذارده میشود . امیدوارم هنرجویان ویولن مبانی تعلیمات موسیقی را ازروی این کتاب بخوبی فراگیرند که بتوانند کتاب دوم راکه دردسترشان میباشد بخوبی آغازه نموده بنوازند .

مهرماه ۱۳۳۶ ــ رئیس هنرستان موسیقی ملی ــ **روح‌الله خالقی**

پایان

گراورسازی زاینچ خواه

در فروشگاه یـا فـا
بهترین لوازم موزیك
عالی ترین نوع رادیو
علاقمندان بموسیقی جهت خرید کتابهای زیر و سایر لوازم موسیقی و انواع رادیو بطور کلی
و جزئی از تهران و شهرستانها میتوانند از وارد کننده و فروشنده بهترین آلات موسیقی و
نماینده مخصوص کارخانه‌های دنیا درایران به
فروشگاه یـا فـا - خیابان شاه آباد - تهران مراجعه و مکاتبه نمایند
فهرست بعضی ازکتابهای موسیقی که تاکنون بچاپ رسیده است
۱ - کتاب ویولن جلد دوم و سوم و چهارم
۲ - کتاب تار و سه تار. جلد اول و دوم
از انتشارات انجمن موسیقی ملی
۳ - آهنك ژیلا (برای پیانو) ساخته آقای جواد معروفی
۴ - نظری بموسیقی ایران در دو بخش
۵ - سر گذشت موسیقی ایران در دو بخش
از تألیفات آقای روح اله خالقی
۶ - ردیف ویولن از استاد ابوالحسن صبا (درسه جلد)
۷ - دورهٔ اول و دوم سنتور از استاد ابوالحسن صبا
۸ - خود آموز سنتور از آقای حسین صبا
۹ - کتاب اول و دوم موسیقی ایرانی (برای ویولن) از آقای محمد بهارلو

کتاب اوّل

ویولن

مطابق برنامه هنرستان موسیقی ملّی

مهر ماه ۱۳۲۶

چاپ چهارم

مرکز پخش :

مغازهٔ «یافا» خیابان شاه آباد - تهران

قیمت پنجاه ریال